

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania S. Spółki z o.o. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w Warszawie
z udziałem J. K., D. S., A. W. i S.1 Spółki z o.o. w W.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 stycznia 2025 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt III AUa 1752/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału
w Warszawie na rzecz S. Spółki z o.o. w W. i S.1 Spółki z o.o. w
W. kwoty po 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego z ustawowymi odsetkami z
art. 98 § 1¹ k.p.c.**

ł.n

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie, wyrokiem z dnia 4 października 2023 r.:

1. zmienił zaskarżony przez S. Spółkę z o.o. wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w Warszawie z dnia 15 września 2020 r. nr [...] w ten sposób, że stwierdził, że D.S.

nie podlega jako pracownik obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu u płatnika składek – S. Spółka z o.o. w W. z tytułu wykonywania zawartej umowy o pracę z S.1. Spółką z o.o. w W. w okresie od 19 września 2002 r. do 30 czerwca 2003 r. oraz od 6 sierpnia 2003 r. do 30 czerwca 2014 r.;

2. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w Warszawie z dnia 15 września 2020 r. nr [...] w ten sposób, że stwierdził, iż A.W. nie podlega jako pracownik obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu u płatnika składek – S. Spółka z o.o. w W. z tytułu wykonywania zawartej umowy o pracę z S.1 Spółką z o.o. w W. w okresie od 1 stycznia 2006 r.;

3. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w Warszawie z dnia 15 września 2020 r. nr [...] w ten sposób, że stwierdził, iż J.K. nie podlega jako pracownik obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu u płatnika składek – S. Spółka z o.o. w W. z tytułu wykonywania zawartej umowy o pracę z S.1 Spółką z o.o. w W. w okresie od 1 czerwca 2015 r. do 31 stycznia 2016 r.

W sprawie ustalono, że ubezpieczony A.W. zawarł w dniu 1 maja 2009 r. umowę zlecenie z S. sp. z o.o., na podstawie której zobowiązał się do uczestniczenia w wyjazdach wymagających wykonywania działań eskortowych wobec ochronianych osób i mienia. Kolejną umową zlecenie z dnia 1 stycznia 2006 r. ubezpieczony zobowiązał się do przeprowadzaniu patroli i interwencji w zakresie ochrony osób i mienia we wskazanym rejonie.

Ubezpieczony D.S. zawarł w dniu 6 sierpnia 2006 r. umowę zlecenie na czas nieokreślony z S. sp. z o.o., na podstawie której zobowiązał się do wykonania czynności polegających na zabezpieczeniu mienia znajdującego się na terenie obiektu chronionego przed kradzieżą z włamaniem. Ubezpieczony zawarł również w dniu 1 stycznia 2014 r. umowę zlecenia z S. sp. z o.o., na podstawie której zobowiązał się do wykonywania czynności polegających na prowadzeniu dokumentacji obiektowej. Umowę zawarto na czas nieokreślony. Wcześniej, w dniu 1 kwietnia 2012 r., ubezpieczony zawarł analogiczną umowę zlecenie.

Ubezpieczony J.K. zawarł w dniu 23 września 2014 r. umowę zlecenie z S. sp. z o.o., na podstawie której zobowiązał się do wykonania czynności polegających na zabezpieczeniu mienia przed kradzieżą, włamaniem, zniszczeniem na terenie obiektu chronionego. Umowę zawarto na czas nieokreślony. Następnie, w dniu 1 czerwca 2015 r., strony zawarły kolejną umowę zlecenie na podstawie której ubezpieczony zobowiązał się wykonać czynności polegające na organizowaniu służby ochronnej i nadzór nad pracownikami.

Jednocześnie ubezpieczeni mieli zawarte umowy o pracę z S.1 sp. z o.o.

Ubezpieczony J.K. pracował jako ochroniarz obiektu - w ramach umowy o pracę i umowy zlecenie był to obiekt D. (zakład produkcyjny). Dowódca obiektu zajmował się układaniem grafiku. Niezależnie od rodzaju umowy umundurowanie było takie samo. Wynagrodzenie z umowy zlecenie było wyższe, zaś z umowy o pracę ubezpieczony nie otrzymywał wynagrodzenia za nadgodziny. Siedziby obu firm znajdowały się w jednym obiekcie.

D.S. początkowo pracował jako pracownik ochrony, operator, dowódca zmiany a od 10 lat pracuje jako audytor ds. bezpieczeństwa. Jako audytor nadzoruje i kontroluje sieć sklepów L.. W ramach umowy zlecenie robi dokładnie to samo.

S. sp. z o.o. z siedzibą w W. wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy pod numerem KRS [...], została zgłoszona do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako płatnik składek od 21 maja 2001 r. Głównym przedmiotem działalności spółki zgodnie z rejestrem REGON jest - działalność ochroniarska z wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa - kod PKD 801 OZ. Spółka posiada koncesję Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Nr [...] na okres 50 lat w zakresie usług ochrony osób i mienia realizowanych w formie: bezpośredniej ochrony fizycznej. Zakres świadczenia usług obejmuje cały kraj.

S.1 sp. z o.o. z siedzibą w W. wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy pod numerem KRS [...], została zgłoszona do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako płatnik składek od 21 maja 2001 r. Głównym przedmiotem działalności spółki zgodnie z rejestrem REGON jest - działalność ochroniarska z

wyłączeniem obsługi systemów bezpieczeństwa - kod PKD 801 OZ. Spółka posiada koncesję Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Nr [...] na okres 50 lat w zakresie usług ochrony osób i mienia realizowanych w formie: bezpośredniej ochrony fizycznej. Zakres świadczenia usług obejmuje cały kraj.

Z danych zawartych w Krajowym Rejestrze Sądowym wynika, że w obydwu spółkach zarząd jest tożsamy, w którym równocześnie bądź naprzemiennie pełnią funkcję członków zarządu te same osoby.

S. sp. z o. o. jest wspólnikiem S.1 sp. z o.o., która posiada 2 000 udziałów o łącznej wartości 2 000.000 zł.

S. sp. z o.o. zawierała z S.1 sp. z o.o. szereg umów o współpracy. Dokumenty okazane w trakcie czynności kontrolnych wskazywały, że umowy zawierane pomiędzy spółkami dotyczyły m.in. monitoringu oraz patroli podjazdów.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że wydanie zaskarżonych decyzji, ma mocy której stwierdzono, że D. S., A.W. i J.K. podlegają ubezpieczeniom społecznym jako pracownicy S. sp. z o.o., wymagało w pierwszej kolejności ustalenia, że zainteresowani pozostawali z tą Spółką w stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. W uzasadnieniu skarżonych decyzji brak jednak ustaleń i ocen w tym zakresie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w realiach niniejszej sprawy organ rentowy błędnie odniósł ustalone w toku własnych postępowań kontrolnych okoliczności faktyczne i dokonane oceny prawne do sytuacji ubezpieczonych D.S., A.W. i J.K., traktując sprawę całościowo, bez szczegółowej analizy ich indywidualnego przypadku. W decyzjach, mimo szerokiego odniesienia się do okoliczności współpracy między S. sp. z o.o. oraz S.1 sp. z o.o., w szczególności powiązań między tymi spółkami, specyfiki ich działalności oraz struktury zatrudniania przez nich pracowników i zleceniobiorców, wykazujących istnienie pewnego schematu działania płatników składek, w istocie nie zawiarto żadnych ustaleń bezpośrednio dotyczących każdego z ubezpieczonych. Tymczasem nawet w przypadku stwierdzenia przez organ rentowy - w ramach kompetencji kontrolnych tego organu - istnienia schematu służącego uniknięciu obowiązków, jakie na płatników nakładają przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych i w efekcie wydania przez organ rentowy szeregu decyzji dotyczących wielu osób wykonujących pracę w ramach stosunku prawnego stanowiącego tytuł do ubezpieczeń społecznych, nie dochodzi do pozbawienia

indywidualnego charakteru sprawy każdego z ubezpieczonych. Inaczej mówiąc, choć organ rentowy przeprowadza w sposób całościowy kontrole płatników składek w zakresie realizacji obowiązków wobec systemu ubezpieczeń społecznych, w szczególności zgłaszania do tych ubezpieczeń i ustalania podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia, co w praktyce ma tą konsekwencję, że ustalenia poczynione w toku kontroli są transponowane na ogół stosunków między danym płatnikiem a osobami wykonującymi pracę na jego rzecz z różnych tytułów, to w istocie sytuacja każdej z tych osób wymaga osobnego rozważenia.

Zgromadzony w sprawie przez organ rentowy materiał dowodowy nie daje podstaw do podzielenia stanowiska organu rentowego, że zainteresowani powinni podlegać ubezpieczeniom jako pracownicy S. sp. z o.o. - a nie S.1 sp. z o.o.

Jednocześnie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie ma wątpliwości, że z akt osobowych ubezpieczonych wynika, że umowę o pracę zawarli z S.1 sp. z o.o., nie zaś z S. sp. z o.o. Okoliczność ta stoi w kontrze do stanowiska organu rentowego w zakresie rozstrzygnięcia, która ze spółek jest pracodawcą każdego z ubezpieczonych (a więc z którego tytułu ubezpieczeniom podlegają).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, okoliczność, że S. sp. z o.o. jest całościowym udziałowcem w S.1 sp. z o.o., nie uprawnia jeszcze do wnioskowania w sposób jednoznaczny, że D.S., A.W. i J.K. świadczyli pracę na rzecz odwołującej się Spółki na warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. Oczywiście jest, że beneficjentem pracy wykonywanej przez pracownika danej spółki ostatecznie jest również jej udziałowiec. Gdyby jednak przychylić się do stanowiska organu rentowego, to w każdym przypadku należałoby przyjąć, że pracownicy danej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wykonują pracę na rzecz jej udziałowców, co z kolei stanowiłoby podstawę do stwierdzenia, że to udziałowcy spółki, a nie sama spółka, winni zostać uznani za pracodawcę (płatnika składek). Sama jednak okoliczność ścisłych powiązań podmiotów gospodarczych nie stanowi autonomicznej przesłanki do uznania, że to spółka właścicielska jest pracodawcą pracownika zatrudnionego w spółce zależnej, gdyż aspekt ten winien być rozpatrywany z perspektywy art. 22 § 1 k.p., zaś kwestia potencjalnego objęcia ubezpieczeniem z tego tytułu „dodatkowego” zatrudnienia w oparciu umowy zlecenie - art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U.

z 2023 r., poz. 1230; dalej jako ustawa systemowa). W ocenie Sądu Apelacyjnego, w realiach niniejszej sprawy kluczowy i bezsporny jest fakt, że ubezpieczeni w spornym okresie pozostawali w stosunku pracy z S.1 sp. z o.o., nie zaś z S. sp. z o.o., z którą to spółką zainteresowani równolegle pozostawali w cywilnoprawnym stosunku umowy zlecenia. W takiej konfiguracji, uznając, że zachodzą przesłanki do zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, uprawnione byłoby co najwyżej stwierdzenie, że D.S., A.W. i J.K. w powyższym okresie podlegają ubezpieczeniom jako pracownicy S.1 sp. z o.o. z tytułu umowy zlecenie zawartej z S. sp. z o.o. Przedmiotem zaskarżonych decyzji było jednak stwierdzenie, że D.S., A.W. i J.K. podlegają ubezpieczeniom społecznym jako pracownicy S. sp. z o.o. z tytułu zawartej umowy o pracę z S.1 sp. z o.o., co świadczy o tym, że punktem wyjścia organ rentowy uczynił stwierdzenie istnienia stosunku pracy łączącego zainteresowanych z odwołującą się Spółką (S. sp. z o.o.).

Organ rentowy wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

- art. 327¹ § 1 k.p.c., przez brak wskazania w uzasadnieniu przyczyn nieuwzględnienia argumentacji/dowodów wskazanych przez organ rentowy,
- art. 232 k.p.c. w związku z art. 477 k.p.c., przez wydanie orzeczenia bez przeprowadzenia merytorycznej kontroli decyzji wydanej przez organ rentowy,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c., przez błędną wykładnię polegającą na ustaleniu, że to na organie rentowym ciążył obowiązek udowodnienia prawidłowości zaskarżonej decyzji,
- art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej w związku z art. 22 § 1 k.p., przez uznanie, iż pracodawcą dla ubezpieczonych jest S.1 Sp. z o.o., pomimo że właścicielem S.1 Sp. z o.o. jest odwołująca się Spółka,
- art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, przez jego niezastosowanie, pomimo że z załączonych do sprawy akt rentowych wynika, iż w przedmiotowej sprawie doszło do tzw. przebicia zasłony korporacyjnej.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona z następujących przyczyn:

- to podmiot niezgadzający się z treścią decyzji powinien przedstawić argumentację i dowody, ponieważ to ten podmiot z twierdzeń przedstawionych w odwołaniu wywodzi skutki prawne dla niego korzystne,

- Sąd powinien poddać decyzję organu kontroli merytorycznej, a zatem zbadać, czy organ rentowy prawidłowo zastosował przepisy prawa przy ustalonym stanie faktycznym, co w przedmiotowej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy faktycznie nastąpiło tzw. przebicie zasłony korporacyjnej prowadzące do obejścia przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

Odwołującą się S. sp. z o.o. oraz zainteresowana S.1 sp. z o.o., w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniosły o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie na ich rzecz od organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c. Ponadto dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w

zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2016 r., V CSK 143/16, LEX nr 2135552; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, LEX nr 2069457; z dnia 1 grudnia 2015 r., I PK 71/15, LEX nr 2021944).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi.

Jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć we wniosku wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578). Ponadto z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty przemawiające za tym, iż rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 10 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w ujęciu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna natychmiast, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z brzmieniem przepisów albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego

2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Oznacza to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Przyjmuje się, że nie spełnia tych wymagań odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo określeniem „rażącego”, „ewidentnego”, „kwalifikowanego” lub „oczywistego”, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 lutego 2014 r., III PK 86/13, LEX nr 1644571; z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, LEX nr 1511117; z dnia 11 kwietnia 2018 r., III UK 98/17, LEX nr 2497587). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut naruszenia przepisu prawa jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365).

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia wyżej wymienionych przesłanek, a jego uzasadnienie w istocie zmierza do zakwestionowania przyjętych w sprawie ustaleń faktycznych i zanegowania możliwości zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w konfiguracji wskazanej przez skarżącego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii rozkładu ciężaru dowodu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w której skarżący upatruje oczywistej zasadności skargi, to w wyroku z dnia 10 maja 2017 r., I UK 184/16 (LEX nr 2305920), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ciężar udowodnienia (*onus probandi*) wchodzi w rachubę dopiero wówczas, gdy pewne twierdzenia okażą się nieudowodnione, a nie już wtedy, gdy strona nie przedstawiła środków dowodowych na potwierdzenie lub zaprzeczenie danej okoliczności. Oznacza to, że rozkład ciężaru dowodu stanowi regułę wskazującą stronę, która ma ponieść negatywne skutki nieudowodnienia określonych twierdzeń. Na tym polega funkcja ciężaru dowodowego. Pozwala rozstrzygnąć sprawę merytorycznie także wówczas,

gdy sąd nie zdołał w ogóle albo w pewnej części wyjaśnić stanu faktycznego sprawy. Czym innym jest natomiast sytuacja, w której sąd oceniał materiał dowodowy, kierując się metodą kognitywną z art. 233 § 1 k.p.c. i na tej podstawie dokonał wiążących ustaleń stanu faktycznego. W tym wypadku nie dochodzi do właściwego lub niewłaściwego rozłożenia ciężaru dowodowego. W wyroku z dnia 9 listopada 2021 r., I USKP 57/21 (OSNP 2022 nr 10, poz. 101), Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że wyrażonej w art. 6 k.c. reguły rozkładu ciężaru dowodu nie można rozumieć w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, obowiązek dowodzenia wszelkich faktów o zasadniczym dla rozstrzygnięcia sporu znaczeniu spoczywa na stronie powodowej (w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych - na osobie odwołującej się od decyzji organu rentowego). Jeżeli jedna ze stron wykazała wystąpienie faktów przemawiających za słusnością jej stanowiska, to wówczas na drugiej stronie procesu spoczywa ciężar udowodnienia okoliczności podważających ten wniosek (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 grudnia 2013 r., II PK 70/13, LEX nr 1424850; z dnia 12 maja 2011 r., I PK 228/10, LEX nr 896458; z dnia 10 czerwca 2013 r., II PK 304/12, LEX nr 1341274; z dnia 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, LEX nr 8416). Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych toczy się generalnie według zasady kontradiktoryjnego postępowania, a w nim o rodzaju i zakresie roszczenia decyduje odwołujący się. Ciężar udowodnienia twierdzeń spoczywa na tej stronie, która je zgłasza (art. 232 zdanie pierwsze k.p.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi zatem wątpliwości, że w postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych rozkład ciężaru dowodów będzie zależał od rodzaju decyzji. Jeżeli jest to decyzja, w której organ zmienia sytuację prawną ubezpieczonego, to powinien wykazać uzasadniające ją przesłanki faktyczne. Już w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06 (OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78), wskazano, że na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli. Wydanie decyzji przez organ rentowy w postępowaniu administracyjnym nie zwalnia go zatem od udowodnienia przed sądem podstawy faktycznej decyzji, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wynikającą z art. 6 k.c.

(wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2010 r., II UK 148/09, LEX nr 577847 czy z dnia 9 grudnia 2008 r., I UK 151/08, LEX nr 580253).

O oczywistej zasadności skargi nie świadczy też wyrażany przez skarżącego pogląd, że „Sąd powinien poddać decyzję organu kontroli merytorycznej, a zatem zbadać, czy organ rentowy prawidłowo zastosował przepisy prawa przy ustalonym stanie faktycznym, co w przedmiotowej sprawie sprowadza się do ustalenia czy faktycznie nastąpiło tzw. przebicie zasłony korporacyjnej prowadzące do obejścia art. 8 ust. 2a ustawy systemowej”. Tak sformułowane pytanie w żaden sposób nie przemawia „*prima facie*”, że skarga jest oczywiście uzasadniona i zostanie rozstrzygnięta na korzyść skarżącego, aby wyeliminować z obrotu prawnego wadliwe orzeczenie, tym bardziej, że taka kontrola prawidłowości zaskarżonej decyzji została przeprowadzona. Ponadto trafnie uwypuklił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 lutego 2024 r., II USK 336/23 (LEX nr 3687155), odmawiając przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej skarżącego w sprawie o tym samym stanie faktycznym i prawnym odnośnie do innego zainteresowanego, że nawet gdyby zgodnie z oczekiwaniem organu rentowego (niepopartym dostatecznym materiałem dowodowym) uznać, że stosunek pracy wynikający z umowy zawartej ze spółką zależną w rzeczywistości łączyłby ubezpieczonego z odwołującą się, to nie miałyby to wpływu na zastosowanie w sprawie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Gdyby przyjąć, że zawarte z odwołującą się umowy cywilne w swojej istocie skrywają stosunek pracy, art. 8 ust. 2a nie miałyby zastosowania, wówczas bowiem istniałby tytuł pracowniczy, ale na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że w sprawie nie występuje powołana przez skarżącego przesłanka przedsądu, wobec czego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w związku art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

r.g.